

PREVENIREA DISCRIMINĂRII ÎN MEDIUL INSTITUȚIONAL AL GRĂDINIȚEI

Prof. Afrăsinii Marcela, Grădinița cu P.P. Nr. 17, Vaslui
Prof. Parfene Elena, Grădinița cu P.P. Nr. 17, Vaslui

Cu toții suntem înconjurați de mesaje care ne spun că anumite grupuri de persoane sunt „bune“ sau „normale“, și altele nu. Pe parcursul vieții asimilăm idei stereotipe și discriminatorii, mai ales în ceea ce privește persoanele cu nevoi speciale, din atât de multe surse - tot ce vedem în jurul nostru, urmărind la televizor și citim în ziare. Mediul în care trăim influențează modul în care gândim și așteptările pe care le avem cu privire la anumite grupuri. Cum putem noi, ca educatori, să contracarăm efectele pe care mesajele discriminatorii din mediul înconjurător le au asupra copiilor - și chiar asupra noastră? Deja de la vârsta de cinci ani, copiii pot să aibă stereotipii despre minorități etnice, rase, persoane cu dizabilități și alte grupuri sociale. Copiii mici nu au de ales în privința acceptării sau respingerii mesajelor discriminatorii care îi bombardează zilnic în timpul liber, în afara grădiniței. Încă mai au de acumulat abilități cognitive sau experiențe care să-i ajute să-și formeze propriile lor convingeri. Cadrele didactice care declară în mod deschis atitudini discriminatorii în mediul educațional aduc prejudicii copiilor și societății, educând adulți care sunt practic incapabili să evalueze oamenii în conformitate cu meritele lor personale. Rezultatele muncii cu atitudinile anti-discriminare arată, mai mult ca oricând, că educația incluzivă este esențială. Este fundamentul unei societăți armonioase și pacifiste.

De ce trebuie să înceapă educația împotriva discriminării în perioada preșcolară? Un principiu călăuzitor al educației împotriva discriminării este că și ea pornește de la început – chiar de la intrarea celor mai mici copii în sistemul de învățământ. Iată de ce ... Chiar înainte de a putea vorbi, copiii încep să observe diferențele legate de culoarea pielii, forma ochilor, limba, părul și așa mai departe. Ei absorb repede informații despre discriminare și stereotipuri de la televizor, de la cei de-o vârstă cu ei și, mai ales, din ceea ce adulții importanți din viața lor, cum sunt părinții și educatorii, spun și fac. Copiii sunt foarte sensibili la limbajul trupului, la expresiile feței și la intonație care trădează sentimentele pozitive sau negative ale adulților. Copiii sunt curioși din naștere, învățând continuu prin intermediul interacțiunii sociale cu adulții și cu ceilalți copii, și sunt adesea mult mai deschiși decât adulții la lucruri noi și neobișnuite. Copiii încă descoperă lumea: a afla despre ceva sau cineva nou este un fenomen de zi cu zi pentru copii. Copiii mici copiază copiii mai mari și adulții importanți. De aceea, mesajele pe care adulții le transmit despre persoane care au o dizabilitate, sau care vorbesc o limbă diferită sunt foarte importante.

Copiii încep să conștientizeze diferențele și să pună întrebări despre ele încă de la vârsta de doi ani. Între patru și șapte ani, copiii sunt conștienți că sunt diferiți de adulți și de alți copii și se întreabă ce este constant și ce se va schimba. Realizând că alți oameni sunt la fel sau diferiți de ei, copiii încep să aibă opinii despre acest lucru și ar putea începe să aibă sentimente negative față de oamenii care sunt altfel decât ei.

Copiii care sunt diferiți de majoritate în vreun fel pot chiar încerca sentimente negative față de ei înșiși, dacă simt că deosebirea aceasta este percepută ca ceva „mai puțin normal“ sau „mai puțin bun“. De aceea, este important ca adulții să aibă atitudini pozitive față de diferențe, așa încât, în loc să dezvolte sentimente negative, copiii să crească fiind conștienți că și oamenii care sunt diferiți de ei sunt interesanți, atractivi, sunt colegi de joacă plăcuți etc. Este de asemenea important, în cazul în care copiii se află într-o comunitate unde nu au ocazia să cunoască oameni care au dizabilități sau care sunt deosebiți, altfel decât majoritatea, să li se ofere imagini, povestiri și informații despre tipuri diferite de oameni, astfel încât copiii să primească mesaje pozitive despre deosebiri din acest stadiu timpuriu de formare a opiniei.

În educația împotriva discriminării se admite că mulți adulți și cei de aceeași vârstă din afara grădiniței contribuie la formarea opiniilor copilului. Dar se subliniază importanța instituțiilor educaționale (grădinița, școala, cercuri pe interese etc.) în socializarea copiilor, deoarece acestea sunt

locul unde mulți copii au prima întâlnire cu oameni din medii diferite. Ca adulți care lucrează în domeniul educației timpurii, avem toți responsabilitatea să fim conștienți în special de prejudecățile și credințele pe care noi înșine le-am dezvoltat în timpul devenirii noastre. Avem responsabilitatea să înfruntăm ignoranța și prejudecata și să ne asigurăm că prejudecățile și stereotipurile nu sunt transmise de la o generație la alta. Prin educație putem dezvolta conștiința individului pentru ca de mic să fie pregătit să accepte drepturile și valoarea individului cu diferite nevoi, indiferent de ce natură sunt acestea.

În acest sens, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă trebuie formată și dezvoltată învățându-i pe copii că acceptarea copiilor „diferiți” alături de toți ceilalți trebuie făcută nu de dragul lor în primul rând și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară, pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

BIBLIOGRAFIE:

Andrei Cosmovici, Luminița Iacob, „Psihologie școlară”, editura Polirom, Iasi 1999. Francoise Dolto, „Ce le spunem copiilor...”, editura Trei, Iasi, 2005.

Ion Al. Dumitru, „Consiliere psihopedagogică”, editura Polirom, Iasi, 2008.

Maurice J. Elias, Steven E. Tobias, Brian S. Friedlander, „Inteligența emoțională în educația copiilor”, editura Curtea Veche, Bucuresti, 2007.

Dorothy Law Nolte, Rachel Harris, „Copiii învață ceea ce trăiesc”, editura Humanitas, Bucuresti, 2006.

Jean Piaget, „Psihologia copilului”, editura Cartier, Bucuresti, 2005.